

Програм за стицање педагошких, психолошких и методичких компетенција

Институција	Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет, Нови Сад
Место реализације	Филозофски факултет у Новом Саду
Координатор	Проф. др Слађана Зуковић, e-mail: ppm@ff.uns.ac.rs
Аутори	др Оливера Кнежевић Флорић, др Јасмина Коџопељић, др Бранка Јакшић Провчи, др Слађана Зуковић
Реализатори	др Оливера Кнежевић Флорић, др Слађана Зуковић, др Јована Милутиновић, др Јасмина Коџопељић, др Јасмина Пекић, др Марија Зотовић, др Ивана Мухић, др Јелица Петровић, др Радмила Бодрич, др Драгица Кољанин, др Наташа Ајџановић
Сврха програма	Филозофски факултет у Новом Саду, у оквиру Центра за усавршавање наставника и образовање током читавог живота, реализује <i>Програм за стицање педагошких, психолошких и методичких компетенција</i> . Програм је конципиран тако да полазници стекну темељна знања и компетенције које су им неопходне за успешно обављање васпитно-образовног рада у школи, а у складу са одредбама члана 142. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања (Службени гласник РС, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон и 6/2020), у којем је прописано да васпитно-образовни рад у школи може да обавља лице које има <i>образовање из психолошких, педагошких и методичких дисциплина стечено на високошколској установи у току студија или након дипломирања, од најмање 30 бодова, од којих најмање по шест бодова из психолошких, педагошких и методичких дисциплина и шест бодова праксе у установи, у складу са европским системом преноса бодова</i> . Такође, Програм је усклађен и са Правилником о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника (Службени

гласник РС, бр. 109/2021) и Стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја (Сл. Гласник РС, 5/2011), те омогућава да полазници стекну 36 ESPB бодова који су им прописани као услов за рад у настави у основним и средњим школама.

Циљеви програма

Програм је усмерен на: усвајање и примену савремених педагошких, психолошких и методичких сазнања о образовно-васпитном процесу на макро и микро нивоу; упознавање са темељним педагошко-психолошко-методичким начелима рада у настави; упознавање са релевантним теоријско-емпиријским корпусом сазнања који стоје у основи успешног учења и подучавања, подстицање развоја наставничких компетенција неопходних за образовно-васпитно деловање.

Наставни план

Предмети	статус	ESPB
ПЕДАГОГИЈА	Обавезан	10
ПСИХОЛОГИЈА	Обавезан	10
МЕТОДИКА НАСТАВНОГ РАДА	Обавезан	10
МЕТОДИЧКА ПРАКСА	Обавезан	6
		Σ 36

Циљна група

Програм је намењен свим дипломираним студентима односно свим лицима која раде у образовно-васпитним установама, а која у току студија нису стекла потребне педагошке, психолошке и методичке компетенције.

Организација и трајање

Програм се организује током целе школске године, а рок за завршетак свих предвиђених обавеза ограничен је на период од једне календарске године од дана уписа програма. Након реализације свих предвиђених обавеза и положених испита, полазницима се издаје *Уверење о завршеном програму за стицање педагошких, психолошких и методичких компетенција*.

Спецификација предмета:

Назив предмета:	ПЕДАГОГИЈА
ЕСПБ:	10
Наставник:	др Оливера Кнежевић Флорић, др Слађана Зуковић, др Јована Милутиновић
Циљ:	Усвајање савремених педагошких и дидактичких сазнања о образовно-васпитном процесу на макро и микро нивоу (теоријске и практичне компоненте); упознавање са темељним педагошким појмовима и начелима педагошког рада; подстицање развоја педагошких, дидактичких и комуникацијских компетенција неопходних за васпитно-образовно деловање.
Исходи:	Познавање и разумевање темељних педагошких појмова и начела педагошког рада; развијеност педагошких, дидактичких и комуникацијских компетенција; оспособљеност за (само)рефлексију, (само)евалуацију и критички приступ педагошком раду и појавама.
Садржај предмета:	Основни педагошки појмови, аспекти педагошког рада, циљеви васпитно-образовног рада; Систем васпитања и образовања; Међуљудски однос као основа педагошког рада; Интеракција и комуникација у васпитно-образовној институцији; Образовање усмерено ка ученику и промене у образовној установи; Поучавање и учење као интерактивно-комуникацијски процес; Интерактивне методе педагошког рада и њихова примена; Интерактивно учење; Педагошке, дидактичке и интеркултурне компетенције наставника; Педагошко-психолошка служба у школи; Педагошки рад одељенског старешине: Сарадња са родитељима и другим

	<p>учесницима и партнерима педагошког процеса. Димензије педагошких истраживања у васпитно-образовним институцијама; Методе научно-истраживачког рада.</p> <p>Динамика и структура наставе као система, дидактички троугао; Разредно-предметно-часовни систем наставе; Савремени наставни системи; Диференцијација и индивидуализација наставе; Дидактички принципи, Наставни план и програм; Традиционалне и савремене теорије о избору наставних садржаја; Наставне методе; Облици наставног рада; Наставни часови и ток наставног процеса; Врсте проверавања знања ученика; Праћење и евалуација рада и напредовања ученика.</p>
<p>Литература:</p>	<p>Ђорђевић, Ј., Трнавац, Н. (2011). <i>Педагогија – уџбеник за наставнике</i>. Београд: Научна књига.; Роедерс, П. (2003). <i>Интерактивна настава: динамике ефикасног учења и наставе</i>. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.; Кнежевић-Флорић, О. (прир.) (2006). <i>Интерактивна педагогија</i>. Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине.; Вилотијевић, М., (2000). <i>Дидактика</i>. Београд: Научна књига.; Костовић, С. (2008). <i>Пигмалион у разреду</i>. Нови Сад: Филозофски факултет.; Кнежевић-Флорић, О., Нинковић, С. (2012). <i>Хоризонти истраживања у образовању</i>. Нови Сад: Филозофски факултет.</p>
<p>Облици извођења наставе:</p>	<p>Предавања, индивидуални и групни рад, менторски рад, самостални истраживачки рад, консултације.</p>
<p>Оцена знања:</p>	<p>Процена постигнућа доноси се на основу предиспитних радњи и усменог испита.</p>

Назив предмета:	ПСИХОЛОГИЈА
ЕСПБ:	10
Наставник:	др Јасмина Коџопељић, др Марија Зотовић, др Јасмина Пекић, др Ивана Михаић, др Јелица Петровић
Циљ:	Упознавање са главним теоријским правцима у развојној психологији и педагошкој психологији; Упознавање са токовима и правилностима у целокупном животном циклусу; Упознавање са карактеристикама моторног, емоционалног, моралног, социјалног, интелектуалног и говорног развоја; упознавање са емпиријским корпусом сазнања која стоје у основи успешног учења и поучавања.
Исходи:	Примена и имплементација психолошких сазнања у наставничком раду; прилагођавање приступа ученику у складу са његовим развојним одликама; адекватно реаговање на појаве код деце и понашања деце, у складу са познавањем њихових развојних карактеристика; примена сазнања из психологије учења и образовања како би се повећала ефикасност педагошких интервенција; ефикасна сарадња са школском педагошко-психолошком службом у изради и реализацији плана индивидуалних и групних психолошких интервенција у образовању.
Садржај предмета:	Предмет и развој развојне психологије; Развојне и неразвојне промене; Нормалан и патолошки развој; Однос дечије и развојне психологије; Фактори развоја и аспекти развоја; Историјске и културолошке особености детињства; Теоријски приступи у развојној психологији; Пијажеова теорија, теорија Виготског, теорије учења, психоаналитичка теорија, етологија; Истраживање развоја; Лонгитудинално истраживање, трансфезално истраживање, криве развоја; Периодизација развоја, Ериксново схватање животног циклуса; Развојне и акцидентне кризе; Наследни и средински доприноси развоју; Пренатални развој, новорођенче; Рано учење и афективна везаност; Развој латерализације; Леворукост и проблем превежбавања; Развој социјалног и моралног понашања. Социјализација полних улога; Интелектуални развој и развој говора; Проблем почетака развоја

интелигенције, сензомоторна интелигенција, преоперациони стадијум и стадијум конкретних операција, стадијум формалних операција у интелектуалном развоју; Предмет, карактеристике и улога савремене педагошке психологије; Примена принципа и законитости различитих облика учења у васпитно-образовној пракси; Учење као процес: плато и флукуација у учењу; трансфер учења; Примена резултата истраживања памћења и заборављања у учењу и наставној пракси; Когнитивне способности као детерминанте школског постигнућа; Мотивација за учење у школском и ваншколском контексту; саморегулисано учење. Релације особина личности и школског постигнућа; Социјално психолошки аспекти васпитно-образовног рада: руковођење у разреду, карактеристике и социометријска структура школског одељења као мале групе; Проблеми школске недисциплине; Улоге наставника, имплицитна уверења наставника о образовању и развоју ученика, карактеристике наставничке професије; Тешкоће у учењу: дислексија, дисграфија, поремећаји рачунања, хиперактивност; Евалуација у васпитно-образовном раду; испитивање и оцењивање знања.

Литература:

Јерковић, И., Зотовић, М. (2010). *Развојна психологија*. Нови Сад: Футура.; Vasta, R., Haith, M. i Miller, S. A. (1997). *Dječja psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.; Vlasta Vizek-Vlahović, Majda Rijavec, Vesna Vlahović-Štetić, Dubravka Miljković (2003). *Psihologija obrazovanja*. IEP: VERN, Zagreb.; Grgin, T. (2004). *Edukacijska psihologija*. Jastrebarsko: Naklada Slap.; Zarevski, P. (2002). *Psihologija pamćenja i učenja*. Jastrebarsko: Naklada Slap.; Вучић, Л. (више издања) *Педагошка психологија*. Београд: Друштво психолога Србије.

Облици извођења наставе:

Предавања, индивидуални и групни рад, менторски рад, самостални истраживачки рад, консултације.

Оцена знања:

Процена постигнућа доноси се на основу предиспитних радњи и усменог испита.

Назив предмета:	МЕТОДИКА НАСТАВНОГ РАДА
ESPB:	10
Наставник:	др Радмила Бодрич, др Драгица Кољанин, др Наташа Ајџановић
Циљ:	Упутити полазнике у теоретска и практична знања основа методике наставе; развијати стручне компетенције и њихову апликативну примену као вид стицања наставничких умења и професионалних вештина.
Исходи:	Оспособљеност за самостално креирање наставног процеса и радњи које га прате, примењујући стручна и методичка знања и умења као подршку сопственом професионалном развоју.
Садржај предмета:	Специфичности методике као научне дисциплине и међуодноси кореспондирајућих наука; Концепт наставних принципа; Планирање, припремање и програмирање образовно-васпитног рада; Циљеви и задаци пројектовања наставног рада; Методологија наставног рада; Врсте и облици рада у настави; Наставна средства, техничка и остала помагала; Структурирање наставног процеса и примена одговарајућих методичких система; Мотивисање за рад као наставни поступак; Припремање и увођење ученика у наставни рад; Улога наставника и ученик као партиципијент у наставном процесу; Обрада и рецепција нових наставних садржаја; Процес усвајања знања, умења и вештина; Увежбавање, обнављање и процењивање ученичких постигнућа.
Литература:	Вилотијевић, М., (2000). <i>Дидактика</i> , Београд: Научна књига.; Jensen, E. (2003). <i>Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje</i> , Zagreb: Educa; Илић, П. (2006). <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси</i> . Нови Сад: Прометеј, Нови Сад.; Вучо, Ј. (прир.) (2007). <i>Савремене тенденције у настави језика и књижевности</i> : зборник радова, Београд.; Лазић, Ј., Суботић, Д. (1998). <i>Методологија менаџмента: са педагошким</i>

и методичкио-дидактичким основама, Београд.; Петровић, С., Мартић, Ј., Петковић, М. (1997). Дидактичко-методички приручник: за наставу математике, од V до VIII разреда основне школе, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства; као и методике других дисциплина.

Облици извођења наставе:

Предавања, индивидуални и групни рад, менторски рад, самостални истраживачки рад, консултације.

Оцена знања:

Процена постигнућа доноси се на основу предиспитних радњи и усменог испита.

Назив предмета:

МЕТОДИЧКА ПРАКСА

ЕСПБ:

6

Наставник:

др Оливера Кнежевић Флорић, др Јасмина Коџопељић, др Слађана Зуковић, др Радмила Бодрич

Услов:

Положени испити из сва три блока

Циљ :

Оспособити полазнике да креативно и практично примене стечена теоретска знања из психологије, педагогије и методике наставног рада и тако развију знања, умења и вештине које омогућују унапређивање наставе у основној и средњој школи.

Исходи:

Израда елабората као завршног процеса усвојених сазнања, као и њихова апликативна и практична примена.

Садржај предмета: Програм предмета се односи на све елементе при изради микроструктуре наставне јединице која аплицирају стечена знања из психологије, педагогије и методике наставног рада; усвајање елемената конструкције припреме за израду елабората за наставни час и његова практична примена.

Литература: Вилотијевић, М., (2000). *Дидактика*, Београд: Научна књига.; Jensen, E. (2003). *Super-nastava: nastavne strategije za kvalitetnu školu i uspješno učenje*, Zagreb: Educa; Илић, П. (2006). *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*. Нови Сад: Прометеј, Нови Сад.; Петровић, С., Мартић, Ј., Петковић, М. (1997). *Дидактичко-методички приручник: за наставу математике, од V до VIII разреда основне школе*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства; Петровачки, Љ. (2008). *Методичке апликације: планирање, програмирање и припремање наставе српског језика и књижевности*, Нови Сад: Филозофски факултет.; као и методике других дисциплина.

Облици извођења наставе: Предавања, индивидуални и групни рад, менторски рад, самостални истраживачки рад, консултације.

Оцена знања: Оспособљеност полазника проверава се комисијски на основу писаног елабората за наставни час и његове практичне примене.